

Vuoden 2024 veroprosentit

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 213

Valmistelija

kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen, 040 4883 011, henri.ruotsalainen@lapinlahti.fi

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Em. lain mukaan kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirrettiin kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Tämän takia kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Merkittävä osa tulojen siirtoa tehtiin kunnallisveron kautta. Ansiotuloverotukseen tehtävät muutokset toteutettiin niin, että niillä olisi mahdollisimman vähän vaikutusta verovelvollisten verotuksen tasoon. Näin ollen kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin yhtä paljon 12,64 prosenttiyksikköä, joten tuloveroprosentit ovat tällä hetkellä prosentin sadasosan tarkkuudella.

Vuoden 2024 tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella, eli näin ollen kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuvat. Jos kunta ei ilmoita tuloveroprosenttinsa määrääjässä Verohallinnolle tai virheellisesti (ei 0,10 % -yksikön tarkkuudella) kunnan vuoden 2023 sovellettua tuloveroprosenttia voidaan pyöristää lähimpään prosenttiyksikön kymmenykseen vuodelle 2024 (Laki verotusmenettelystä 91 a § ja 91 b §).

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudelle vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2024 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93–2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41–1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93–2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 0,93–3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00–2,00 % (kiinteistöveroprosentiksi 0,00 vain, jos valtuusto on erikseen näin määrännyt. Jos erillistä veroprosenttia ei ole päätetty, jätetään ilmoituskenttä tyhjäksi.)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00–6,00 % (Huom! KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

Lisäksi on syytä huomioida, että pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Esityksen mukaisesti maapohja eriytetään yleisestä kiinteistöverolajista siten, että siihen sovelletaan omaa veroprosentin vaihteluväliä. Yleisen veroprosentin vaihteluväli rakennusten osalta säilyy ennallaan 0,93–2,00, mutta maapohjan osalta vaihteluvälin alarajaksi määrättäisiin 1,30. Maapohjan kiinteistöveroprosentin yläraja säilyisi 2,00 prosentissa.

Kiinteistöverolain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024 eli se tulisi sovellettavaksi vuoden 2024 verotuksessa. Kuntien tulee valmistautua antamaan

Verohallinnolle maapohjan vuoden 2024 kiinteistöveroveroprosentin 17.11.2023 mennessä, vaikka lakia kuitenkaan tuskin saadaan vahvistettua siihen mennessä. Vuoden 2024 veroprosenteista päätettäessä tulee esitetty uusi lainsäädäntö ottaa kunnissa huomioon päättämällä mahdollisesti maapohjan verotuksen tasosta siinä tapauksessa, että 17.11.2023 voimassa olevan kiinteistöverolain mukaan maapohjan osalta sovelletaan vähintään 1,30 %:n tasoa. Lapinlahdelle on perusteltua soveltaa mahdollisesti alarajaa, eli 1,30 % tasoa, koska se olisi joka tapauksessa merkittävä korotus nykyiseen.

Lapinlahden kunnanhallitus päätti 18.09.2023 § 192 talouden tasapainotussuunnitelman laatimisesta vuosille 2024-2026. Lapinlahden kunnan tulos on ollut tappiollinen sekä vuonna 2021 että 2022. Lapinlahden kunta on vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaan ainoa kunta Pohjois-Savossa, jonka taseessa sekä kuntakonsernin taseessa on kertynyt alijäämää.

Lapinlahden kunnan talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2024 valmistellaan pääosin perustuen vuoden 2023 talousarvioon, palveluihin ja toimintaan. Palkkakustannusten nousu, palveluissa ja materiaaleissa koettu inflaatio sekä kunnan vero- ja valtionosuustulojen muutos johtavat lähes 1,8 miljoonaa euroa alijäämäväiseen talousarvioon.

Toiminnan tehostaminen ilman rakenteellisia muutoksia niin, että taloussuunnitelmasta tulee tasapainoinen, ei ole riittävässä määrin mahdollista. Mahdolliset rakenteelliset muutokset ovat arvovalintoja, jotka on tehtävä huolellisesti harkiten, eikä niiden kiirehtiminen kokonaisuudessaan vuoden 2024 talousarvioon ole mielekästä. Talouden tasapainittamissuunnitelma valmistuu kokonaisuudessaan syksyllä 2024 ennen vuoden 2025 talousarvion valmistelua.

Tästä syystä tasapainotussuunnitelma tehdään kaksiosaisena. Välittömät toimenpiteet, kuten maksujen ja taksojen tarkistukset, veroprosenttien tarkistukset ja ne käyttötalouden ja investointien karsinnat, jotka on mahdollista tehdä jo vuoden 2024 talousarviossa, tehdään osana vuoden 2024 talousarviota ja toimintasuunnitelmaa. Lopullinen tasapainottamissuunnitelma sisältäen mm. kaikkien osastojen palveluverkko- ja organisaatioselvityksen, kiinteistöstrategian päivityksen, kunnan tytäryhtiörakenteen selvittämisen ja tulopohjan laajentamisen käsitellään yhtenä kokonaisuutena, johon vuosien 2025-2026 talousarvioesitykset perustuvat.

Talouden tasapainotusohjausryhmä ensimmäisessä kokouksessaan 16.10.2023 evästi kunnanjohtajaa vuoden 2024 veroprosenttien valmisteluun. Tasapainotusohjausryhmän evästys oli, että veronkorotukset ovat välttämättä ja tulee toteuttaa välittömästi. Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti myös palveluverkon tarkastelu ja rakenteelliset uudistukset tulee tehdä ensisijaisena toimenpiteenä, jolloin pitemmän päälle veronkorotus on toissijainen vaihtoehto. Myös investointimalttia peräänkuulutettiin. Tulokehitykselle nähtiin riskinä sote-kiinteistöjen määräaikaisten vuokrasopimusten päättyminen vuoden 2025 lopussa.

Vuoden 2024 talousarvioraami on noin 1 800 000 euroa alijäämäinen, jota alijäämää tulee veronkorotuksilla kattaa. Vuonna 2023 Pohjois-Savon korkein tuloveroprosentti (kts. taulukko) oli Rautalammilla 9,86 prosenttia ja Suomen korkein tuloveroprosentti oli Halsualla 10,86 prosenttia. Lapinlahdelle yhden kunnallisveroprosentin kymmenyksen arvo on noin 140 000 euroa. Veroennustelaskelman mukaan 0,79 prosenttiyksikön veronkorotus, jolloin veroprosentti olisi 9,40 %, toisi arvioilta noin 1 129 000 euron lisäyksen kunnallisveron tuottoon.

Lisäksi Lapinlahden kunnan perimä kiinteistövero on ollut Pohjois-Savon keskiarvoa matalampi (kts. taulukko). Mikäli kiinteistöveroprosentit nostettaisiin yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentin osalta Pohjois-Savon keskiarvon mukaisiksi (1,24 % ja 1,23 %), toisi se veroennustelaskelman mukaan noin 348 000 euron lisäyksen kiinteistöveron tuottoon. Ehdollista maapohjan kiinteistöveron määrittämistä ei ole huomioitu varovaisuusperiaatteen mukaan laskelmissa, mutta sen vaikutus yleisen kiinteistöveron noston jälkeen olisi toteutuessaan noin 15 000 euroa. Yhteensä yllä mainitut veronkorotukset toisivat noin 1 477 000 euron (1 129 000 euroa + 348 000

euroa) verotulonlisäyksen, joka kattaa noin neljä viidesosaa alijäämästä. Veronkorotuksesta huolimatta raami jää noin -300 000 euroa alijäämäiseksi.

Pohjois-Savon kuntien vuoden 2023 veroprosentit

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistö- veroprosentti	Vakituisen asunnon kiinteistö- veroprosentti	Muun kuin vak. asunnon kiinteistö- veroprosentti
Iisalmi	7,86	1,10	0,55	0,93
Joroinen	8,61	1,05	0,50	1,10
Kaavi	9,36	1,50	0,75	1,70
Keitele	7,86	1,05	0,55	1,10
Kiuruvesi	9,11	0,93	0,55	1,00
Kuopio	8,11	1,30	0,62	1,35
Lapinlahti	8,61	0,93	0,60	1,00
Leppävirta	8,36	1,00	0,45	1,00
Pielavesi	9,11	0,93	0,60	1,10
Rautalampi	9,86	1,05	0,75	1,35
Rautavaara	9,36	1,23	0,65	1,25
Siilinjärvi	9,36	1,25	0,65	1,00
Sonkajärvi	8,61	1,00	0,55	1,25
Suonenjoki	9,11	1,05	0,70	1,25
Tervo	8,86	1,20	0,60	1,50
Tuusniemi	9,36	1,15	0,65	1,25
Varkaus	8,36	1,45	0,50	1,00
Vesanto	9,11	1,25	0,80	1,50
Vieremä	8,36	0,93	0,45	1,00
Pohjois-Savo	8,38	1,24	0,60	1,23

Veronkorotuksista huolimatta vuoden 2024 talousarviosta tulee todennäköisesti alijäämäinen. Siksi talouden tasapainotustyön toiselle vaiheelle, eli kaikkien osastojen palveluverkko- ja organisaatioselvitykselle, kiinteistöstrategian päivitykselle, kunnan tytäryhtiörakenteen selvittämiseksi ja tulopohjan laajentamiselle on ilmeinen tarve ja rakenteellisilla muutoksilla on tavoiteltava vähintään 500 000 - 700 000 euron säästöjä kunnan talouden saattamiseksi kestäväälle pohjalle.

Säästötavoite tulee jakaa tasapainotusohjausryhmässä ja kunnanhallituksessa käydyn keskustelun jälkeen alkuvuonna 2024 esimerkiksi niin, että sivistystoimen osuus on 0,3 milj. €, teknisen toimen osuus on 0,3 milj. € ja hallinto-osaston osuus on 0,1 milj. €. Säästökohteet ja rahamääräinen tavoite täsmentyvät tasapainotustyön kuluessa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa, että valtuusto päättää vuoden 2024

- tuloveroprosentiksi 9,40 %
- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,24 %
- maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,23 %
- voimalaitoksen kiinteistöveroprosentiksi 3,10 %
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentiksi 2,00 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosenttia ei määritely.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että se päättää vuoden 2024

- tuloveroprosentiksi 9,40 %

- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,24 %
- maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,23 %
- voimalaitoksen kiinteistöveroprosentiksi 3,10 %
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentiksi 2,00 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosenttia ei määritelty.

Valtuusto 06.11.2023 § 42

395/02.03.01/2023

Esittelijä	Kunnanhallitus
Päätösehdotus	<p>Valtuusto päättää vuoden 2024</p> <ul style="list-style-type: none">- tuloveroprosentiksi 9,40 %- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,24 %- maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60 %- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,23 %- voimalaitoksen kiinteistöveroprosentiksi 3,10 %- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentiksi 2,00 %- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosenttia ei määritelty.
Päätös	<p>Yleiskeskustelun aikana puheenvuoron käyttivät kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Kari VIRRANTA ja valtuutettu Marko RAHKOLA sekä ryhmäpuheenvuoron käyttivät valtuutetut Aaro KUBIN (keskusta), Pave HIRVONEN (PS), Jouni MAJAJA (KD), Jarno KOSKI (Vasemmisto), Jorma RANNIO (SDP), Yrjö RONKAINEN (Kokoomus) ja Matti KOJO (Vihreät).</p> <p>Valtuusto päätti hyväksyä vuoden 2024</p> <ul style="list-style-type: none">- tuloveroprosentiksi 9,40 %- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,24 %- maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60 %- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,23 %- voimalaitoksen kiinteistöveroprosentiksi 3,10 %- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentiksi 2,00 %- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosenttia ei määritelty.